

MAGYAR NEMZETI LEVÉLTÁR

FEJÉR MEGYEI LEVÉLTÁRA

8000 SZÉKESFEHÉRVÁR, SZENT ISTVÁN TÉR 2-3.

Telefon: +36 (22) 313-052; 312-123

Web: <http://mnl.gov.hu/fml>

E-mail: fml@mnl.gov.hu

Nemzeti Kulturális Alap Igazgatósága

Budapest

1388

Pf.:82.

Iktatószám: FML/18/99-5/2016.

Hivatkozási szám:

Tárgy: Pályázati beszámoló

Ügyintéző: Dr. Czetz Balázs levéltár-
igazgató

Pályázati beszámoló

204112/00117 (korábban: 3512/00117)

A Nemzeti Kulturális Alap támogatásának köszönhetően az MNL Fejér Megyei Levéltára „*Füstölgő romok közt*” *Fejér megyei helyzetjelentések a második világháborút követően* címmel dokumentum kötetet jelentetett meg 2016 nyarán. A kötet 407 oldal terjedelemben és 400 példányban készült. A munkát dr. Ö. Kovács József lektorálta, a köszöntőt dr. Molnár Krisztián a Fejér Megyei Közgyűlés elnöke írta.

A kiadványt a levéltár munkatársai, név szerint: Bödő István, Czetz Balázs, Gulyás Anita, Kovács Attiláné készítették. A tördelést és a kiadvány előkészítését Halasiné Hajnal Judit segédlevéltáros, a nyomdai munkálatokat a székesfehérvári Extra Média Nyomda Kft. végezte.

A dokumentumkötet, az elnöki köszöntőt követően, egy igen részletes, négy nagy fejezetre tagolódó bevezető tanulmánnyal kezdődik. Bödő István *Fejér megye a második világháborúban* című tanulmányában a megyében zajlott háborús cselekményeket, a front mozgását, a harcoló felek által alkalmazott stratégiákat mutatja be, elsősorban a hadi cselekményekre koncentrálna. A második tanulmányrészben (Czetz Balázs: *A háború civil áldozatai Fejér megyében*) a szerző levéltári források segítségével mutatja be a megye civil lakosságának vesztését a háború következtében. A dolgozatban csak az élet kioltásával járó cselekmények bemutatására került sor, a sebesülések, vagy az anyagi javakban esett károk bemutatására – terjedelmi okokból – itt nem volt lehetőség. A munka kitér a holokauszt áldozataira és érintőlegesen a harcoló felek egymás katonáival szemben elkövetett kegyetlenkedéseit is taglalja. A következő dolgozatban (Kovács Attiláné: *Fejér megye gazdaságának második világháborús kárai*) már a gazdasági vesztések bemutatására kerül sor. Elsősorban a közvetlen háborús károkozás felmérésére vállalkozott a szerző, mind a mezőgazdasági, mind az ipari vonalon. Az intenzív, több mint három hónapig tartó harci cselekmények következtében a mezőgazdasági termelőeszközök, az állatállomány és az ipari létesítmények túlnyomó része tönkrement, a vetés, illetve a termés megsemmisült. A negyedik rész tanulmány (Gulyás Anita: *A vármegyei közigazgatás helyzete a háború után*) a közigazgatási szervezetben bekövetkezett károkat mutatja be, kitér a közellátás, a kereskedelem viszonyainak ismertetésére, a közművek, utak, egészségügyi és szociális intézmények állapotának, működésének bemutatására és végül a kulturális és oktatási intézményhálózatban bekövetkezett károk ismertetésére.

Az alapos bevezető tanulmányokat, a forrásközlés szempontjai rész követi, majd a kötet törzsszövegét adó dokumentumok következnek. A megyei és járási dokumentumok után a települési források találhatóak meg alfabetikus sorrendben, egyes településeken belül a források időrendben állnak. A könyvbe a megyei és a járási összesítő jelentések mellett a Fejér megyei települések háborút követő jelentései kerültek beálogatásra. A dokumentumokból alapos és az élet minden területére kiterjedő képet kaphatunk a megyét ért háborús pusztításokról, valamint az újjáépítés érdekében tett erőfeszítésekről. A kötetben a közlésre szánt dokumentumokat címmel (amely lehetőség szerint tartalmazza a tárgyat, a küldő és a címzett személyét) és magyarázó végjegyzetekkel láttuk el. A forrásokban előforduló helyesírási, nyelvhelyességi, gépelési hibákat a mai magyar nyelvtan szabályainak megfelelően kijavítottuk. A közreadásnál törekedtünk az eredeti tagolás és íráskép megtartására, csak indokolt esetben – jellemzően táblázatok esetében – szerkesztettük át a szöveget. A dokumentumokat lehetőség szerint csonkítás nélkül közöltük.

A kötet használatát a rövidítések jegyzéke és névmutató segíti, melyet szintén egy munkatársunk, Dakó Péter állított össze.

A kötetből a városi és megyei közintézményekbe egy-egy példányt eljuttattunk és törekedni fogunk arra, hogy a megye összes települése, valamint könyvtára is hozzájusson a kiadványhoz. A pályázati eljárás során vállalt hatvan példányt – illetve annál többet is – a társintézményekbe (levéltárak, múzeum, könyvtárak) eljuttattuk és továbbra is azon leszünk, hogy a kötet minél szélesebb körben ismertté váljon, és az érdeklődők valamint a kutatók is hozzájussanak.

Székesfehérvár, 2016. augusztus 16.

Tisztelettel

Dr. Czetz Balázs
levéltár-igazgató